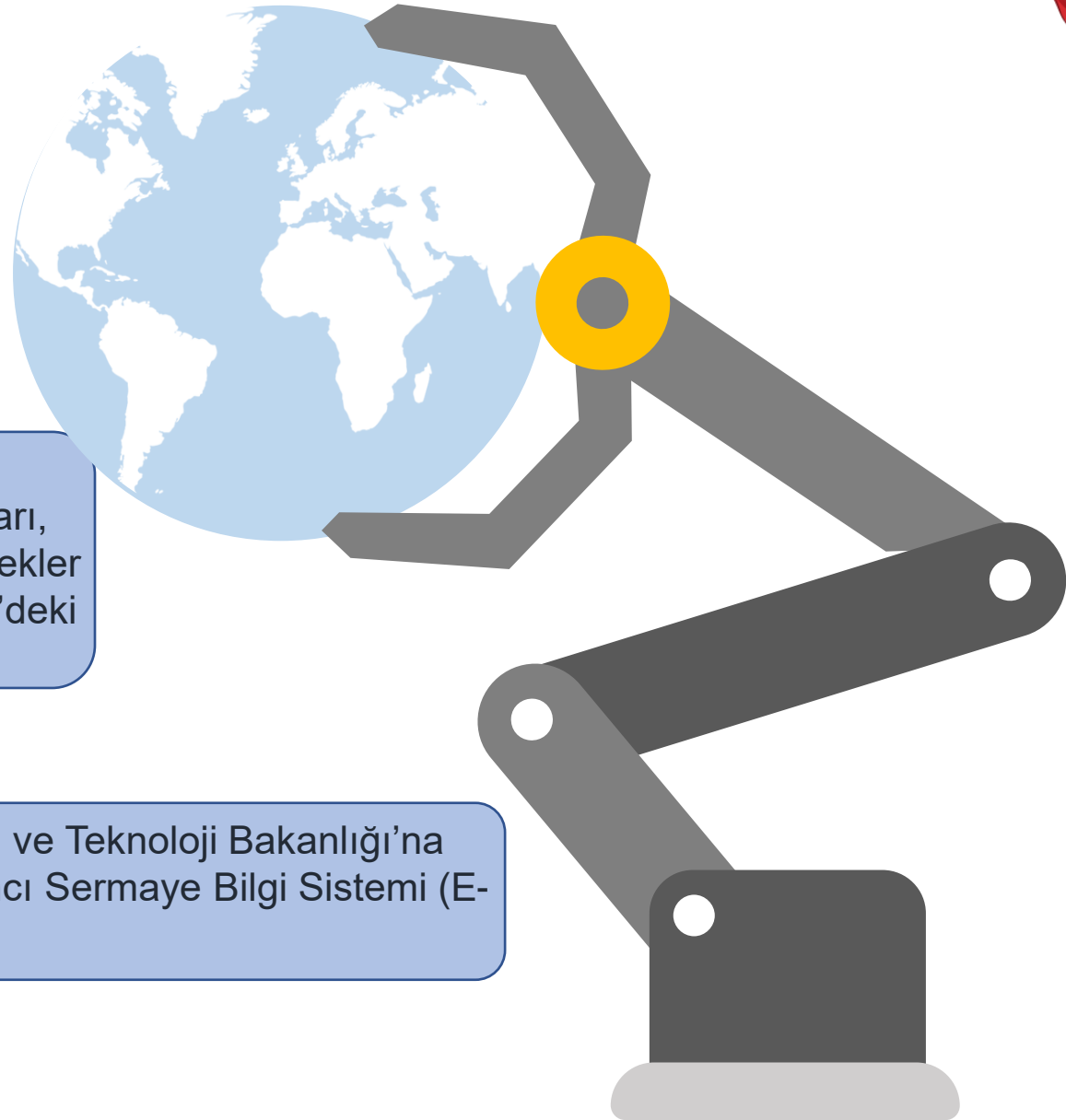

ÜNŞPED GÜMRÜK MÜŞAVİRLİĞİ

**YATIRIM TEŞVİK SİSTEMİ
(YATIRIMLARDA DEVLET YARDIMLARI)**

Yatırımın karakteristik değerlerini (yatırımın konusu, yatırım tutarı, yatırıma konu olacak makine-teçhizat, bina-inşaat tutarları vb.), Bakanlıkça belirlenen şartları ve destek unsurlarını ihtiva eden belgeye **Yatırım Teşvik Belgesi** denir.

Gerçek kişiler, adi ortaklıklar, sermaye şirketleri, kooperatifler, iş ortaklıkları, kamu kurum ve kuruluşları, kamu kuruluşu niteliğindeki meslek kuruluşları, dernekler ve vakıflar, yurt dışındaki yabancı şirketlerin Türkiye'deki şubeleri **Yatırım Teşvik Belgesi** alabilir.

Yatırım Teşvik Belgesi başvurusu Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'na Elektronik Teşvik Uygulamaları ve Yabancı Sermaye Bilgi Sistemi (E-TUYS) üzerinden müracaat edilir.

YATIRIM TEŞVİK SİSTEMİNİN AMACI

Bölgesel Gelişmişlik Farklılıkları

Bölgesel gelişmişlik farklılıklarının azaltılması

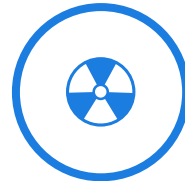
Destek Unsurları

Destek unsurlarının etkinliğinin artırılması

Kümelenme Faaliyetleri

Kümelenme faaliyetlerinin desteklenmesi.

Üretimin Artırılması

Cari açığın azaltılması amacıyla ithalat bağımlılığı yüksek olan ara malı ve ürünlerin üretiminin artırılması

Teknolojik Dönüşüm

Teknolojik dönüşümü sağlayacak yüksek ve orta-yüksek teknoloji içeren yatırımların desteklenmesi

En Az Gelişmiş Bölge Destekleri

En az gelişmiş bölgelere sağlanan yatırım desteklerinin artırılması

YATIRIM TÜRLERİ

DESTEK UNSURLARI

DESTEK UNSURLARI

DESTEK UNSURLARI

Yurt içinden ve yurt dışından temin edilecek makine / teçhizat ile yazılım için **katma değer vergisi ödenmez**

Yurt dışından temin edilecek makine ve teçhizat için **gümrük vergisi ödenmez**

Bina-inşaat harcamaları için tahsil edilen **KDV iade edilir**

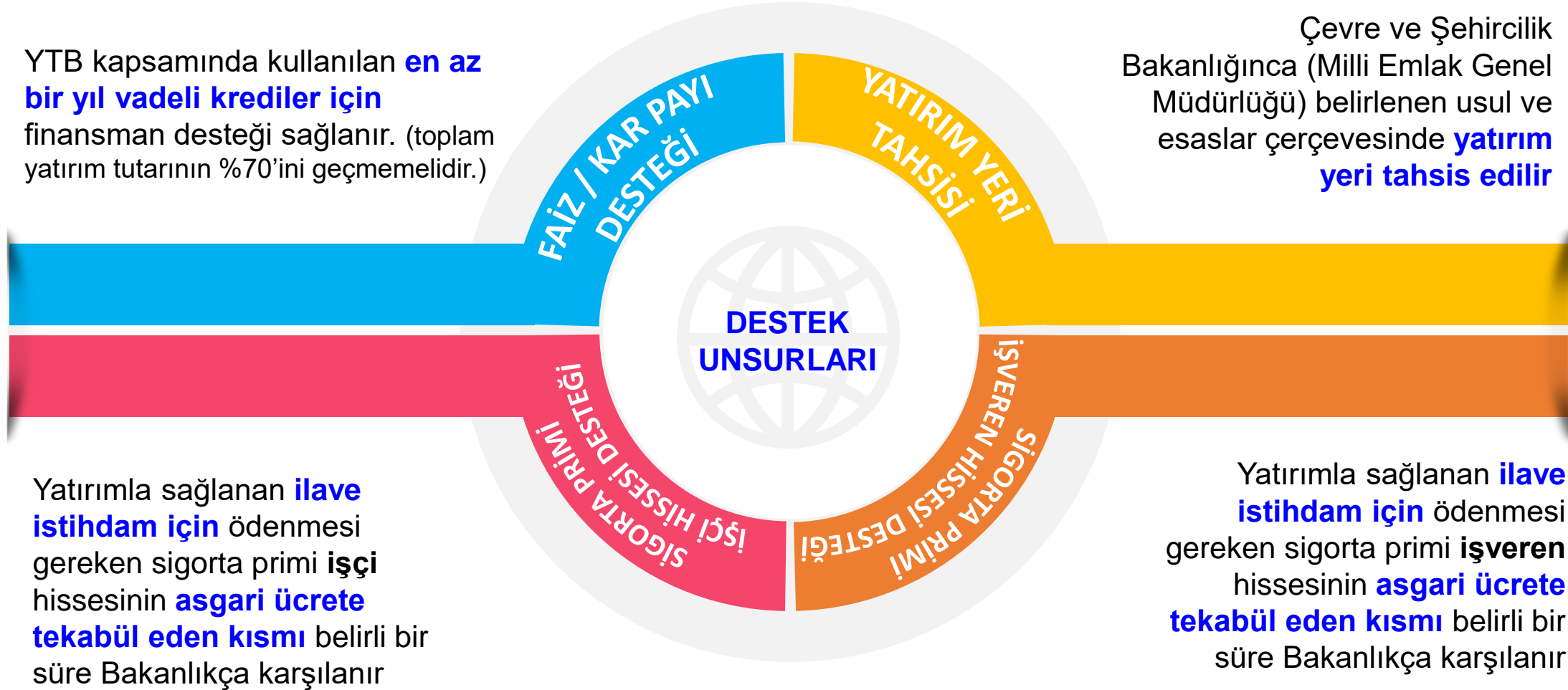
Gelir veya kurumlar vergisi, yatırım için öngörülen katkı tutarına ulaşıncaya kadar **indirimli olarak uygulanır**

DESTEK UNSURLARI

YTB kapsamında kullanılan **en az bir yıl vadeli krediler için** finansman desteği sağlanır. (toplam yatırım tutarının %70'ini geçmemelidir.)

Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca (Milli Emlak Genel Müdürlüğü) belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde **yatırım yeri tahsis edilir**

Yatırımla sağlanan **ilave istihdam için** ödenmesi gereken sigorta primi **işçi** hissesinin **asgari ücrete tekabül eden kısmı** belirli bir süre Bakanlıkça karşılanır

Yatırımla sağlanan **ilave istihdam için** ödenmesi gereken sigorta primi **işveren** hissesinin **asgari ücrete tekabül eden kısmı** belirli bir süre Bakanlıkça karşılanır

YATIRIM TEŞVİK SİSTEMİ

YATIRIM TEŞVİK SİSTEMLERİ

GENEL TEŞVİK

Teşvik edilmeyecek yatırım konuları dışında kalan tüm yatırımları kapsamaktadır

BÖLGESEL TEŞVİK

İller arasındaki gelişmişlik farkını azaltmayı ve illerin üretim ve ihracat potansiyellerini artırmayı hedefler

ÖNCELİKLİ YATIRIM

Belirli yatırım konularının hangi ilde olduğu fark etmeksizin azami destek unsurlarıyla desteklenmesini hedefler

STRATEJİK YATIRIM

Cari açığın azaltılmasına katkı sağlayacak katma değeri yüksek yatırımları destekler

DESTEK UNSURLARI

Destek Unsurları	Genel Teşvik Uygulamaları	Bölgesel Teşvik Uygulamaları	Öncelikli Yatırımların Teşviki	Stratejik Yatırımların Teşviki
KDV İstisnası	✓	✓	✓	✓
Gümrük Vergisi Muafiyet	✓	✓	✓	✓
Vergi indirimi		✓	✓	✓
Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği		✓	✓	✓
Sigorta Primi İşçi Hissesi Desteği		✓	✓	✓
Faiz veya Kar Payı Desteği		✓	✓	✓
Yatırım Yeri Tahsisi		✓	✓	✓
KDV İadesi				✓

GENEL TEŞVİK UYGULAMALARI

Bölge ayrımı yapılmaksızın;

- Teşvik edilmeyecek yatırım konuları ile diğer teşvik uygulamaları kapsamında yer almayan ve
- Belirlenen asgari sabit yatırım tutarı şartını sağlayan yatırımlardır.

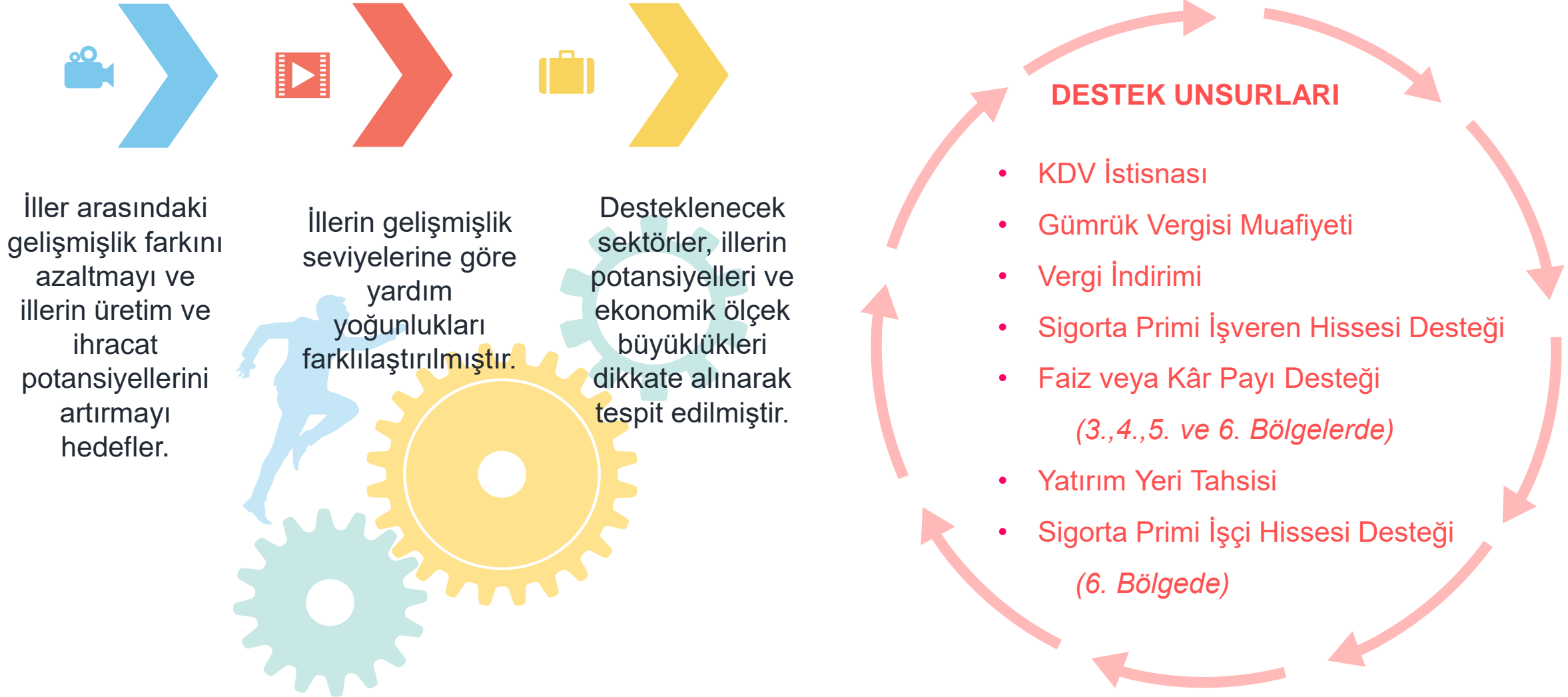

Genel teşvik sistemi kapsamına giren yatırımların OSB veya Endüstri Bölgesinde yapılması ilave bir destek sağlamaz.

Asgari Yatırım Tutarları;

- 1. ve 2. Bölgede **3 Milyon TL**,
- 3, 4, 5 ve 6. Bölgelerde **1.5 Milyon TL**

BÖLGESEL TEŞVİK UYGULAMALARI

BÖLGESEL TEŞVİK UYGULAMALARI

1. Bölge	2. Bölge	3. Bölge	4. Bölge	5. Bölge	6. Bölge
Ankara	Aydın	Adana	Afyonkarahisar	Bayburt	Adıyaman
Antalya	Balıkesir	Burdur	Aksaray	Çankırı	Ağrı
Bursa	Bilecik	Düzce	Amasya	Erzurum	Ardahan
Eskişehir	Bolu	Gaziantep	Artvin	Giresun	Batman
İstanbul	Çanakkale	Karaman	Bartın	Gümüşhane	Bingöl
İzmir	Denizli	Kırıkkale	Çorum	Kahramanmaraş	Bitlis
Kocaeli	Edirne	Kütahya	Elâzığ	Kilis	Diyarbakır
Muğla	Isparta	Mersin	Erzincan	Niğde	Hakkâri
Tekirdağ	Karabük	Samsun	Hatay	Ordu	Iğdır
	Kayseri	Trabzon	Kastamonu	Osmaniye	Kars
	Kırklareli	Rize	Kırşehir	Sinop	Mardin
	Konya	Uşak	Malatya	Tokat	Muş
	Manisa	Zonguldak	Nevşehir	Tunceli	Siirt
	Sakarya		Sivas	Yozgat	Şanlıurfa
	Yalova				Şırnak
					Van
9 İL	15 İL	13 İL	14 İL	14 İL	16 İL

BÖLGESEL TEŞVİK UYGULAMALARI

BÖLGESEL TEŞVİK DESTEK UNSURLARI

Destek Unsurları		BÖLGELER					
		1.BÖLGE	2.BÖLGE	3.BÖLGE	4.BÖLGE	5.BÖLGE	6.BÖLGE
KDV İstisnası		✓	✓	✓	✓	✓	✓
Gümrük Vergisi Muafiyeti		✓	✓	✓	✓	✓	✓
Vergi indirimi Yatırıma Katkı Oranı %	OSB ve EB Dışı	15	20	25	30	40	50
	OSB ve EB İçi	20	25	30	40	50	55
Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği	OSB ve EB Dışı	2 yıl	3 yıl	5 yıl	6 yıl	7 yıl	10 yıl
	OSB ve EB İçi	3 yıl	5 yıl	6 yıl	7 yıl	10 yıl	12 yıl
Yatırım Yeri Tahsisi		✓	✓	✓	✓	✓	✓
Faiz veya Kar Payı Desteği	İç Kredi	-	-	3 Puan	4 Puan	5 Puan	7 Puan
	Döviz ve Döviz Endeksli	-	-	1 Puan	1 Puan	2 Puan	2 Puan
Sigorta Primi İşçi Hissesi Desteği		-	-	-	-	-	10 yıl

ALT BÖLGE DESTEĞİNDEN YARARLANACAK YATIRIMLAR

1- Organize Sanayi ve Endüstri Bölgeleri

Yatırımın Organize Sanayi veya Endüstri Bölgesinde gerçekleştirilmesi

2- Aynı Sektörde En Az 5 Ortak

Yatırımın, aynı sektörde faaliyet gösteren en az beş gerçek veya tüzel kişinin ortağı olduğu yatırımcı tarafından gerçekleştirilmesi ve ortak faaliyet gösterilen alanda entegrasyonu sağlayacak bir yatırım olması

Bölgesel teşvik uygulamaları kapsamında teşvik belgesi düzenlenen yatırımların, bu koşullardan en az birini sağlamaları halinde;

- Vergi İndirimi ve
- Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği

açısından buldukları bölgenin bir alt bölgesinde sağlanan oran ve sürelerde bu desteklerden yararlanabilir.

ÖNCELİKLİ YATIRIMLAR

- Yüksek teknolojili ürünlerin üretilmesine ilişkin yatırımlar,
- AR-GE projeleri neticesinde elde edilen ürünlerin üretilmesine yönelik yatırımlar
- Savunma alanındaki yatırımlar
- Orta-yüksek ve yüksek teknolojili ürünlere yönelik test merkezi yatırımları
- Belirli otomotiv ve motor yatırımları
- Madencilik ve maden arama yatırımları
- Eğitim yatırımlar
- Enerji verimliliğine yönelim yatırımlar
- Atık ısıdan geri kazanım yoluyla elektrik üretimi yatırımları
- Sıvılaştırılmış doğalgaz ve yer altı doğalgaz depolama yatırımları
- Nükleer enerji santrali yatırımları
- Çevre İzin ve Lisans Yönetmeliği kapsamında Çevre Lisansına tabi yatırımlar
- Asgari 5 milyon TL tutarındaki 100 kişi ve üzeri kapasiteli yaşlı ve/veya engelli bakım merkezleri ve esenlik tesisi (wellness) yatırımları
- AR-GE ve çevre yatırımları

Destek Unsurları	Destek Oran ve Süreleri
KDV İstisnası	✓
Gümrük Vergisi Muafiyeti	✓
Vergi indirimi	✓
Yatırıma Katkı Oranı (%)	40
Vergi indirimi (%)	80
Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği	7 yıl
Yatırım Yeri Tahsisi	✓
Faiz veya Kar Payı Desteği	✓
İç Kredi	5 Puan
Döviz/Döviz Endeksli Kredi	2 Puan

**1-5. Bölgelerde yapılacak yatırımlar için 5. Bölge desteği;
6. Bölgede yapılacak yatırımlar için 6. Bölge desteği
verilmektedir.**

STRATEJİK YATIRIMLAR

TOPLAM ÜRETİM KAPASİTESİ

Yurtiçi toplam üretim kapasitesinin ithalattan az olması gerekir

50 MİLYON TL YATIRIM

Asgari sabit yatırımın 50milyon Türk Lirasının üzerinde olması gerekir.

50 MİLYON USD İTHALAT

Son bir yıl içerisinde gerçekleşen toplam ithalat tutarının 50 milyon ABD dolarının üzerinde olması gerekir.

KATMA DEĞER

Katma değerinin asgari %40 olması gerekir.

STRATEJİK YATIRIM

Kriterlerin tamamını birlikte sağlayan, ithalat bağımlılığı yüksek ürünlerin üretimine yönelik yatırımlar stratejik yatırım olarak değerlendirilir.

Teknoloji Odaklı Sanayi Hamlesi Programı (TOSHP) kapsamında stratejik yatırım olarak desteklenmesi uygun görülen yatırımlarda bu kriterler aranmaz.

Hizmetler sektörüne yönelik yatırımlar, stratejik yatırımların teşviki uygulamaları kapsamında değerlendirilmemektedir.

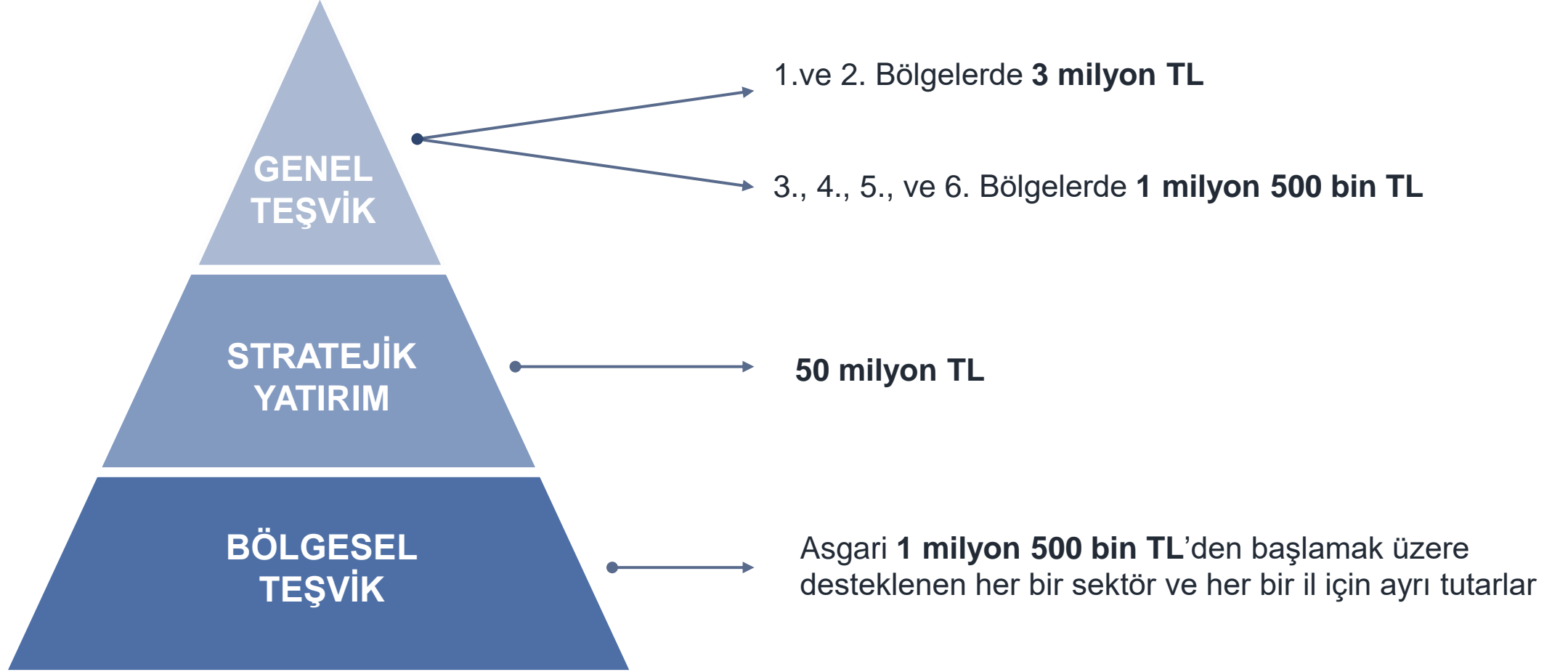
STRATEJİK YATIRIM DESTEK UNSURLARI

Destek Unsurları	Destek Oran ve Süreleri
KDV İstisnası	✓
Gümrük Vergisi Muafiyeti	✓
Vergi indirimi	✓
Yatırıma Katkı Oranı (%)	50
Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği	7 yıl (6. bölgede 10 yıl)
Yatırım Yeri Tahsisi	✓
Faiz veya Kar Payı Desteği	✓
İç Kredi	5 Puan (TOSHP kapsamında yüksek teknolojlili üründe 10, diğerlerinde 8 puan)
Döviz/Döviz Endeksli Kredi	2 Puan
Sigorta Primi İşçi Hissesi Desteği	10 yıl (Sadece 6. Bölgede) Diğer bölgelerde, TOSHP kapsamında yüksek teknolojlili üründe 7 yıl, diğerlerinde 5 yıl
KDV İadesi	✓ Sadece 500 Milyon TL ve üzeri yatırımlar için

ASGARİ YATIRIM TUTARI

CAZİBE MERKEZLERİ PROGRAMI

Cazibe Merkezleri Programı
Kapsamında Yatırımların
Desteklenmesi Hakkında Karar
25 Ocak 2018 tarihinde yürürlüğe
girmiştir

CMP Kapsamındaki illerin **OSB'lerinde**
gerçekleştirilecek **imalat sanayi**
yatırımları ile **çağrı merkezi ve veri**
merkezi yatırımları desteklenebilir

Görece az gelişmiş bölgelerde
yatırım ortamının canlandırılarak
üretim, istihdam ve ihracatın
artırılması ve bölgeler arası
gelişmişlik farklarının azaltılması
amaçlanmaktadır

Program kapsamında **31 Aralık 2023**
tarihine kadar yapılacak olan
müracaatlar değerlendirilecektir

CAZİBE MERKEZLERİ PROGRAMI KAPSAMINDAKİ İLLER

DESTEK KAPSAMI VE KOŞULLARI

- İmalat sanayi yatırımları için:
  - **Organize sanayi bölgesi veya endüstri bölgesinde** gerçekleştirilmesi
  - **Asgari 2 milyon TL** sabit yatırım tutarı
- Çağrı merkezi** yatırımları için **asgari 200 kişilik** istihdam
- Veri merkezi** yatırımları için **asgari 5.000 m2** beyaz alan

CMP DESTEKLERİ		DESTEK ORAN VE SÜRELERİ
KDV İstisnası		✓
Gümrük Vergisi Muafiyeti		✓
Vergi İndirimi	Yatırıma Katkı Oranı (%)	50 (OSB'de 55)
Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği		10 yıl (OSB'de 12 yıl)
Yatırım Yeri Tahsisi		✓
Faiz veya Kâr Payı Desteği	İç Kredi	7 Puan
	Döviz / Döviz Endeksli Kredi	2 Puan
	Azami Tutar	1,8 Milyon TL
Sigorta Primi İşçi Hissesi Desteği		10 yıl
Enerji Desteği		% 30; azami 3 yıl, yatırım tutarının % 25'i, 10 milyon TL

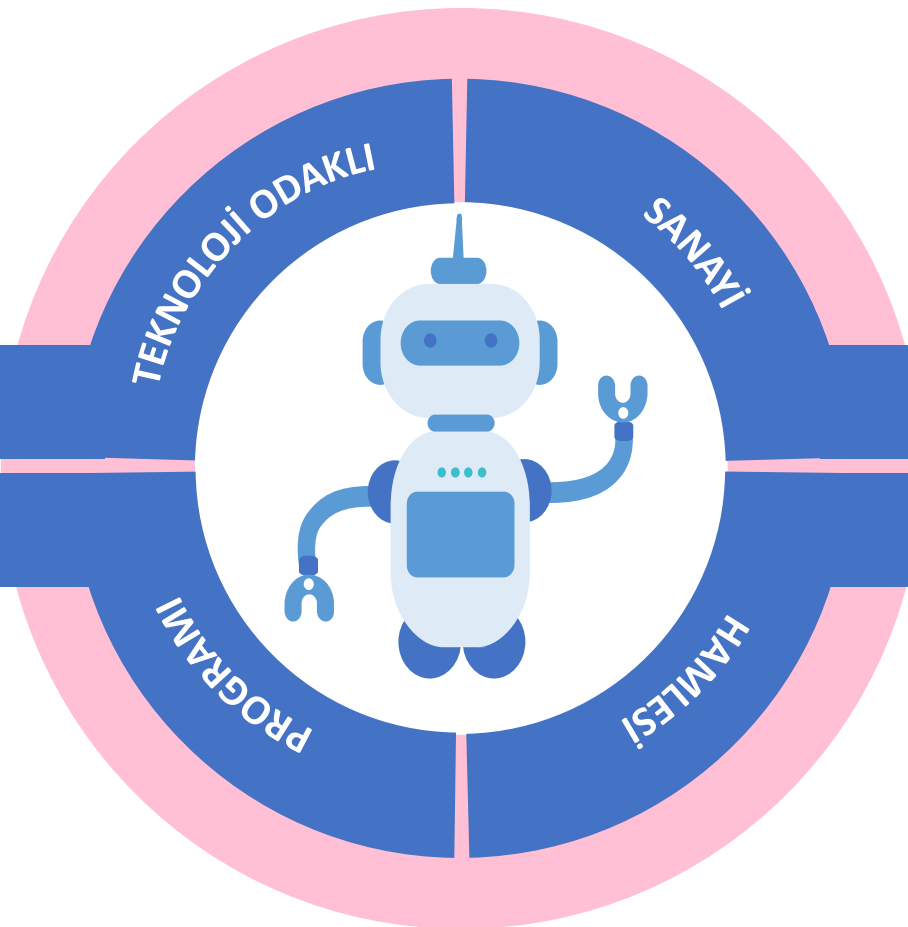

TEKNOLOJİ ODAKLI SANAYİ HAMLESİ PROGRAMI

Bu program, orta-yüksek ve yüksek teknolojili sektörlerdeki ürünlerin «**Öncelikli Ürün Listesi**» ile belirlenmesi ve bu ürünlerin Ar-Ge, yatırım ve üretim süreçlerinin bütüncül bir yaklaşımla desteklenmesine yönelik bir destek programıdır.

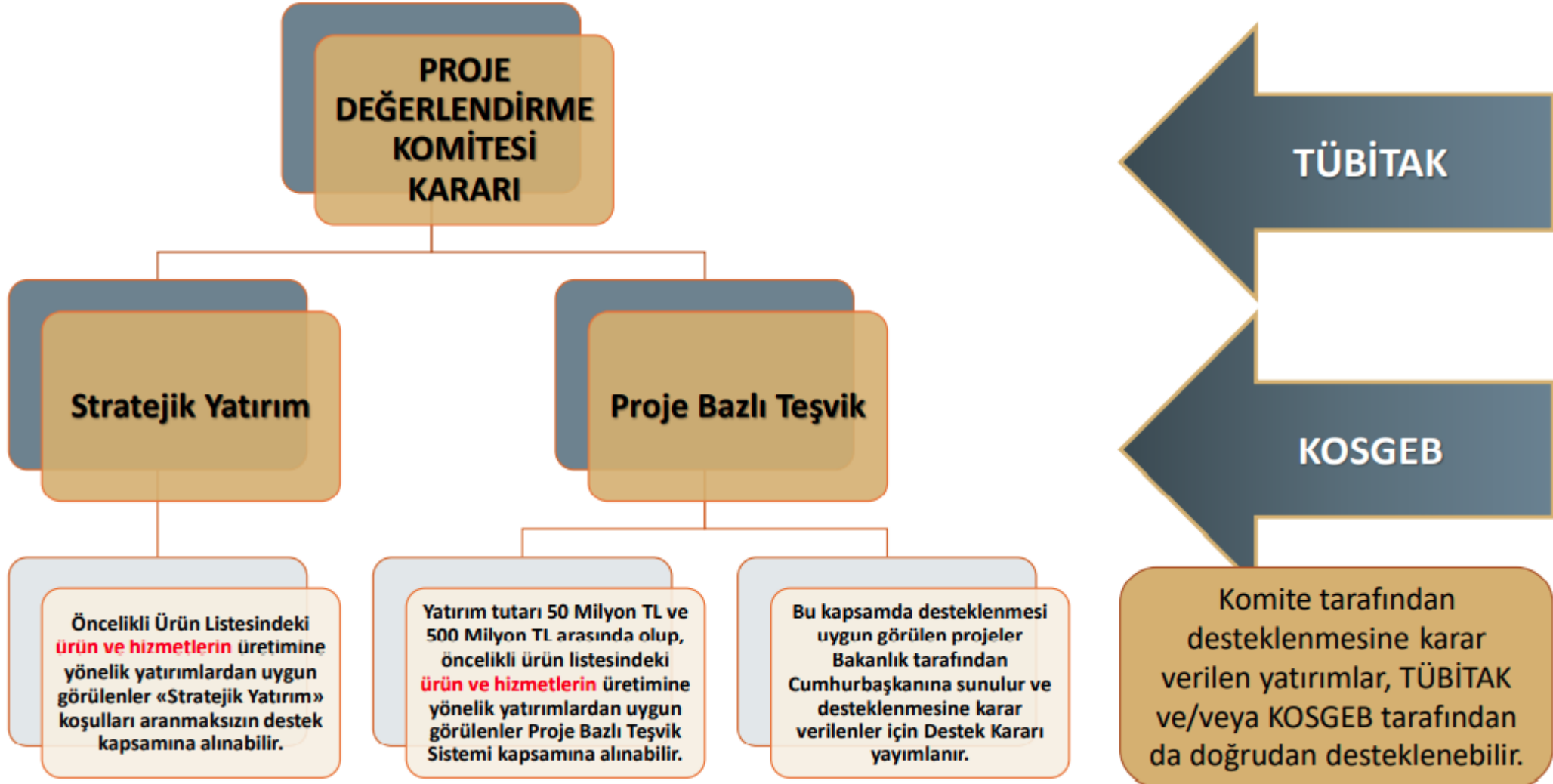
Program, Bakanlık tarafından belirlenecek **çağrı planları** dahilinde yürütülür.

Program kapsamındaki başvurular **Program Değerlendirme Komitesi**'nce değerlendirilerek destek kararı alınır

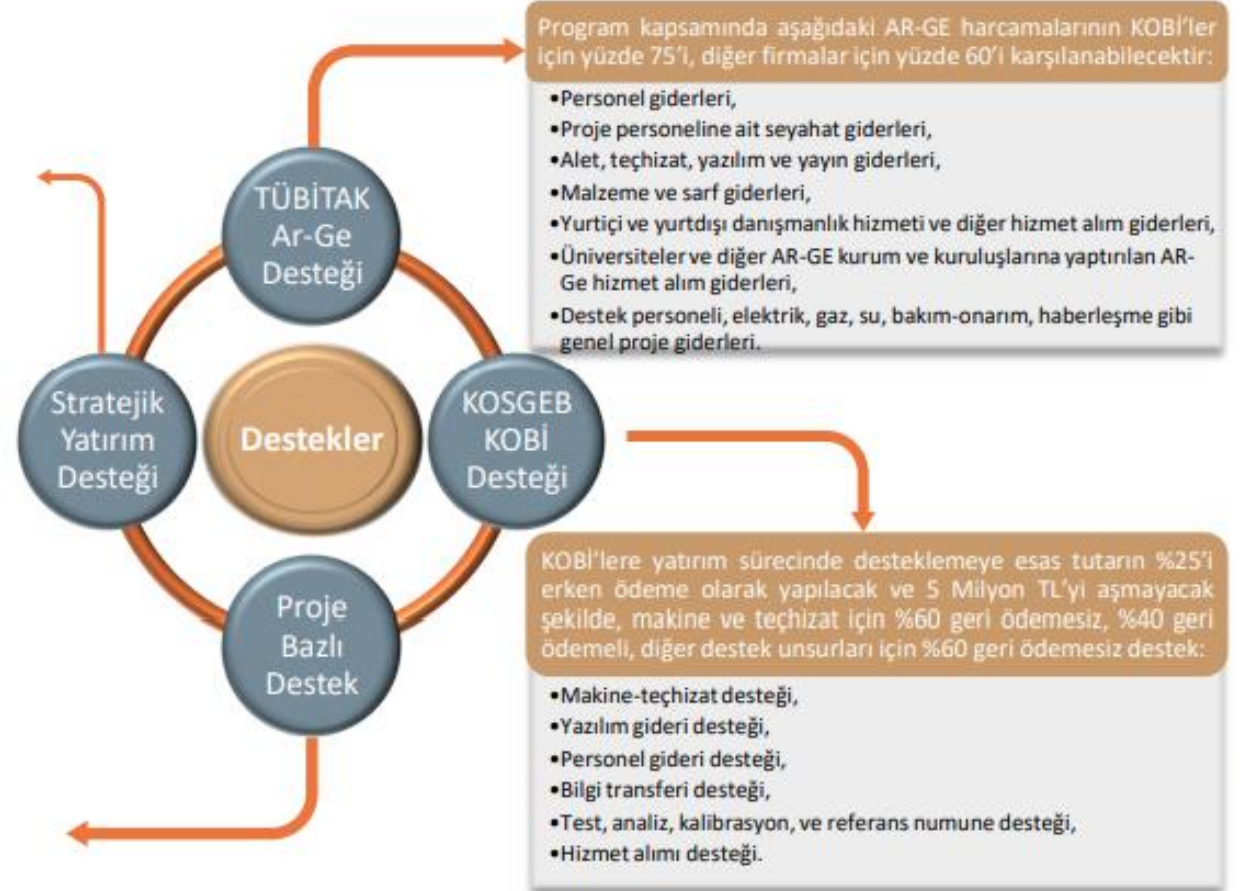
Programa yapılan başvurular, Program Değerlendirme Komitesi tarafından belirli kriterler dikkate alınarak değerlendirme ve **önceliklendirmeye** tabi tutulur

HAMLE PROGRAMI

DESTEK UNSURLARI

Destek Unsurları	Oran ve Süreler	
	Stratejik Yatırım	Proje Bazlı
KDV İstisnası	Var	Var
Gümrük Vergisi Muafiyeti	Var	Var
Vergi İndirimi	Y.K.O= %50 V.I.O= %90	Y.K.O= %200 V.I.O= %100
Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği	6. Bölgede: 10 Yıl Diğer Bölgelerde: 7 Yıl (Asgari Ücret)	10 Yıl (Brüt Ücret)
Sigorta Primi İşçi Hissesi Desteği	Yüksek Teknoloji: 7 Yıl Orta-Yüksek: 5 Yıl (Asgari Ücret)	Yok
Faiz veya Kar Payı Desteği	TL Kredi Yüksek T.: 10 Puan Orta-Yüksek T.: 8 Puan Döviz Kredi 2 Puan Yatırımın %20'si 50 Milyon Limiti	10 Yıla Kadar Limitsiz
Yatırım Yeri Tahsisi	Var	Var
KDV İadesi	Var	Var
Enerji Desteği	Yok	10 Yıl Enerji Giderinin Yarısı
Nitelikli Personel Desteği	Yok	20 x Brüt Asgari Ücret 5 Yıl
Sermaye Desteği	Yok	Var
Kamu Alım Garantisi	Yok	Var

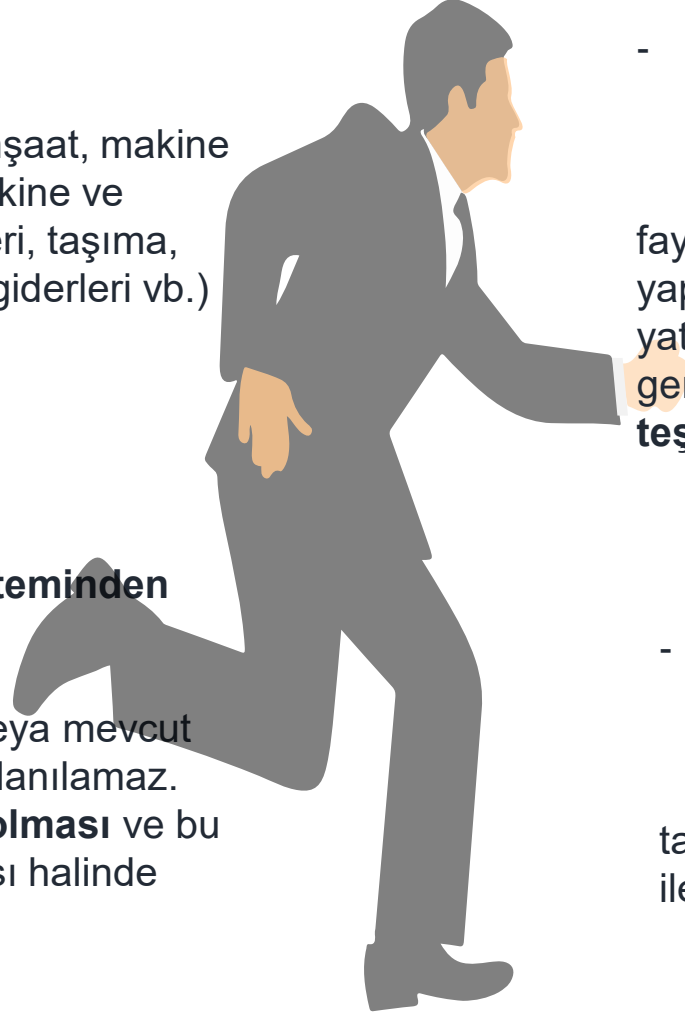
SIKÇA SORULAN SORULAR

- Sabit yatırım tutarı neleri kapsar?

Sabit yatırım tutarı arazi-arsa, bina-inşaat, makine ve teçhizat ile diğer yatırım (yardımcı makine ve teçhizatlar, ithalat ve gümrükleme giderleri, taşıma, sigorta ve montaj giderleri, etüt ve proje giderleri vb.) harcaması kalemlerinden oluşmaktadır.

- Mevcut tesis için yatırım teşvik sisteminden faydalanabilir miyim?

Daha önce yapılmış yatırımlar için veya mevcut istihdam için yatırım teşviklerinden faydalanılamaz. **Mevcut tesise ilave yatırım yapılacak olması** ve bu yatırım için yatırım teşvik belgesi alınması halinde yatırım teşviklerinden faydalanılabilir.

- Desteklerden yararlanmak için Yatırım Teşvik Belgesi Alınması zorunlu mu?

Teşvik Kararı ile belirlenen desteklerden faydalanabilmek için desteklenen konularda yatırım yapılması ve yapılacak bu yatırım için onaylanmış bir yatırım teşvik belgesine sahip olunması gerekmektedir. **YTB düzenlenmemiş yatırımlar teşvik tedbirlerinden faydalanamaz.**

- Makine-teçhizat alımlarında finansal kiralama kullanabilir miyim?

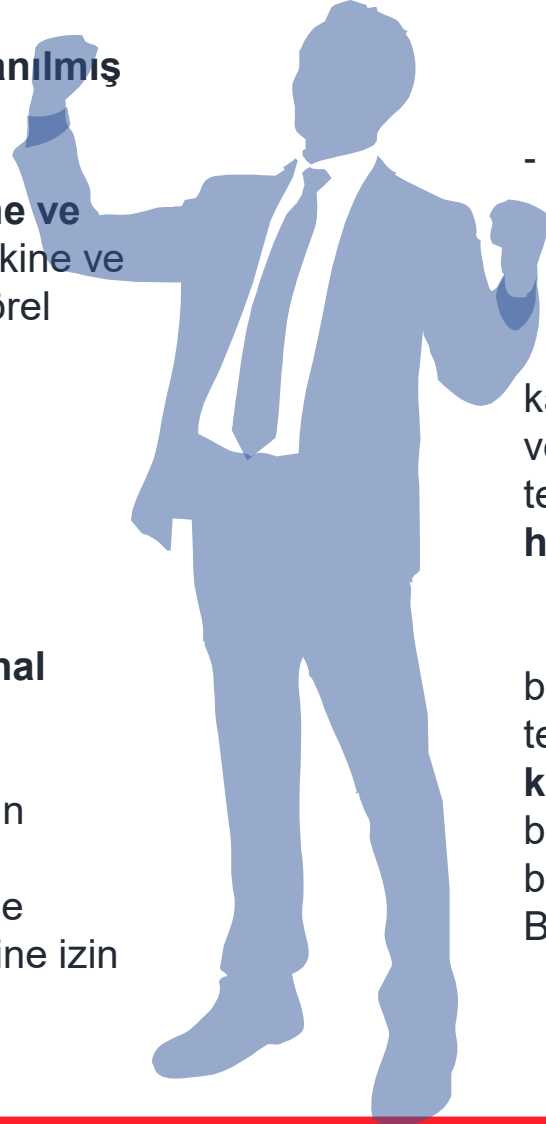
Teşvik belgesi kapsamı makine ve teçhizatın tamamının veya bir kısmının finansal kiralama yolu ile temini mümkündür.

- **Yatırım Teşvik Belgesi kapsamında kullanılmış makine ve teçhizat temin edilebilir mi?**

YTB kapsamında **kullanılmış yerli makine ve teçhizat temine dilemez**. Kullanılmış ithal makine ve teçhizat temin edilebilir ancak bunun için sektörel kısıtlamalar ve EK-8 sayılı liste göz önünde bulundurulmalıdır.

- **Yatırım Teşvik Belgesi kapsamında yurtdışından kullanılmış komple tesis ithal edilebilir mi?**

Bakanlıkça görevlendirilecek personellerin tesisin bulunduğu yerde yapacakları ekspertiz neticesinde uygun görülürse kullanılmış komple tesisin yatırım teşvik belgesi kapsamında ithaline izin verilebilir.

- **Yatırım Teşvik Belgesi kapsamında alınan makine ve teçhizat için satış, kiralama veya devir yapılabilir mi?**

Yatırım tamamlama vizesi yapılmış teşvik belgesi kapsamındaki makine ve teçhizatın, devir, satış, ihraç veya kiralanması, söz konusu yatırım mallarının teminini müteakip **beş yılı doldurmuş olması hâlinde serbesttir**.

Tamamlama vizesi yapıp yapılmadığına bakılmaksızın beş yılını doldurmamış makine ve teçhizatın **yatırımın bütünlüğünün bozulmaması kaydıyla veya bütünü ile birlikte**; teşvik belgeli bir başka yatırım için devri, teşvik belgesi olmayan bir başka yatırımcıya satışı, ihracı veya kiralanması Bakanlığın iznine tabidir.

- **YTB kapsamında alınan makine-teçhizatların belgede yer alan tutar ve miktardan fazla olması durumunda nasıl bir yol izlenecektir?**

İthal ve yerli makine-teçhizat listelerinde her bir makine ve teçhizat için belirtilen miktarın aşılması kaydıyla, listede belirtilen tutarın üzerinde veya altında kalan alımlarda liste tadilatı yapılmaksızın doğrudan işlem yapılabilir.

- **YTB kapsamındaki ithal makine-teçhizat listesinde yer alan fakat ithalat işlemi yatırım süresi sonuna kadar gerçekleştirilemeyen makine-teçhizat teşvik belgesi kapsamındaki destek unsurları ile ithal edilebilir mi?**

Yatırım süresi içerisinde ilgili kambiyo mevzuatında yer alan ödeme şekillerinden herhangi biri ile ithalat işlemlerine başlanılmış veya bedeli kısmen ya da tamamen ödenmiş ancak ithalatı gerçekleştirilememiş makine-teçhizatın ithaline, gümrük idarelerince belge kapsamında sağlanan destek unsurları uygulanmak suretiyle izin verilir. Bu şekilde ithalatı yapılan makine-teçhizat, teşvik belgesinde kayıtlı diğer destek unsurlarından da faydalandırılır.

YTB kapsamında yer alan makine-teçhizatın tamamı veya bir kısmı **finansal kiralama** yolu ile temin edilebilir.

Finansal kiralama şirketi adına bir YTB **düzenlenmez.**

Yatırımcı ve finansal kiralama şirketi arasında bir sözleşme yapılmış olması ve yatırımcının finansal kiralama talebinin Bakanlıkça onaylanmış olması gerekir.

Yatırımcının belgesi dikkate alınarak finansla kiralama şirketine KDV ve GV muafiyeti sağlanacağından yatırımcı ve finansal kiralama şirketi **müteselsilen sorumludur.**

Finansal kiralamaya konu makine ve teçhizata ait toplam tutarın, her bir finansal kiralama şirketi için 1 inci, 2 nci, 3 üncü ve 4 üncü bölgelerde asgari **750 bin Türk Lirası**, 5 inci ve 6 ncı bölgelerde ise asgari **500 bin Türk Lirası** olması gerekir.

Yatırım Teşvik Belgesi **Tarex**, **TSE**, **CE** İşareti gibi Dış Ticarete Teknik Düzenleme Uygulamalarından ve Ticaret Politikası Önlemlerinden **muafiyet sağlamaz**.

TEŞEKKÜRLER
tesvik@ugm.com.tr

Unspedgumrukmusavirligi

/UNSPED

Ünspeđ Gümrük Müşavirliği

@UNSPEDGM

ünsped gümrük müşavirliği

ugm.com.tr